

**HRVATSKA ENERGETSKA
REGULATORNA AGENCIJA**
Ulica grada Vukovara 14
10000 Zagreb

KLASA: 391-35/22-01/2
URBROJ: 371-04-22-12
Zagreb, 16. veljače 2022.

**IZMJENE I DOPUNE METODOLOGIJE UTVRĐIVANJA IZNOSA
TARIFNIH STAVKI ZA JAVNU USLUGU OPSKRBE PLINOM I
ZAJAMČENU OPSKRBU**

- popratni dokument uz donošenje (nakon javnog savjetovanja) -

Na sjednici Upravnog vijeća Hrvatske energetske regulatorne agencije, održanoj 3. veljače 2022., utvrđen je Prijedlog Izmjena i dopuna Metodologije utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za javnu uslugu opskrbe plinom i zajamčenu opskrbu (dalje: Prijedlog Izmjena i dopuna Metodologije). O Prijedlogu izmjena i dopuna Metodologije provedeno je javno savjetovanje u razdoblju od 3. veljače do 10. veljače 2022. Tijekom trajanja javnog savjetovanja ukupno je četiri energetska subjekta dala primjedbe i prijedloge dorade Prijedloga Izmjena i dopuna Metodologije. Rezultati javnog savjetovanja s prikazom primjedbi, komentara i prijedloga, kao i statusom svakih od njih (prihvaćeno/obrazloženo/nije prihvaćeno), prikazani su u dokumentu Rezultati javnog savjetovanja.

Prema odredbama Zakona o tržištu plina („Narodne novine“, broj 18/18 i 23/20), zajamčena opskrba plinom znači obveznu javnu uslugu opskrbe plinom prema reguliranim uvjetima krajnjem kupcu priključenom na distribucijski sustav, koji je pod određenim uvjetima ostao bez opskrbljivača.

Svrha zajamčene opskrbe je osiguravanje kontinuiteta u opskrbi plinom krajnjih kupaca koji ostanu bez opskrbljivača, bilo da je postojećem opskrbljivaču plinom prestala važiti dozvola za obavljanje energetske djelatnosti opskrbe plinom, ili je postojećem opskrbljivaču plinom HERA privremeno ili trajno oduzela dozvolu ili se opskrbljivač našao u poteškoćama u poslovanju uslijed kojih dulje od 60 dana nije u mogućnosti ispuniti svoje dospjele novčane obveze prema drugim energetskim subjektima.

Iznosi tarifnih stavki za zajamčenu opskrbu za krajnje kupce koji imaju pravo na javnu uslugu opskrbe plinom (kućanstva) prema Metodologiji utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za javnu uslugu opskrbe plinom i zajamčenu opskrbu („Narodne novine“, broj 108/20) (dalje: Metodologija) utvrđuju se u iznosu jednakom iznosu tarifnih stavki za javnu uslugu opskrbe plinom koje je za opskrbljivača u obvezi javne usluge na pojedinom distribucijskom području donijela HERA te isti nisu bili predmetom ovih Izmjena i dopuna Metodologije utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za javnu uslugu opskrbe plinom i zajamčenu opskrbu („Narodne novine“, broj 20/22) (dalje: Izmjene i dopune Metodologije).

Izmjene i dopune Metodologije odnose se na unaprijeđenje odredbi iz sljedećih cjelina:

- način utvrđivanja krajnje cijene zajamčene opskrbe za krajnje kupce koji nisu kućanstvo,
- struktura i način formiranja krajnje cijene zajamčene opskrbe za krajnje kupce koji nisu kućanstvo i
- način formiranja krajnje cijene zajamčene opskrbe za krajnje kupce koji nisu kućanstvo za ožujak 2022. godine.

Utvrđivanje krajnje cijene zajamčene opskrbe za krajnje kupce koji nisu kućanstvo

Izmjenama i dopunama Metodologije propisuje se tromjesečno utvrđivanje i objavljivanje Odluke o iznosu tarifnih stavki za zajamčenu opskrbu za krajnje kupce koji nisu kućanstvo (dalje: Odluka), odnosno troška nabave plina i troška opskrbe plinom za zajamčenu opskrbu, u „Narodnim novinama“ i na mrežnim stranicama HERA-e, najmanje deset dana prije početka tromjesečja.

Zajamčena opskrba je usluga koja se aktivira u svrhu zaštite krajnjih kupaca samo u slučajevima propisanim člankom 60. Zakona o tržištu plina, kada postojeći opskrbljivač nije u mogućnosti nastaviti opskrbu krajnjih kupaca, a krajnji kupac je koristi privremeno, do odabira novog opskrbljivača plinom. Slijedom navedenog, tromjesečno utvrđivanje krajnje cijene zajamčene opskrbe za krajnje kupce koji nisu kućanstvo smatra se optimalnom dinamikom donošenja cijena kako bi primjenjiva cijena odražavala tržišna kretanja, dok istodobno osigurava predvidive uvjete poslovanja zajamčenom opskrbljivaču tijekom obavljanja usluge zajamčene opskrbe.

Nadalje, Izmjenama i dopunama Metodologije propisuje se obveza zajamčenom opskrbljivaču prema kojoj je dužan objaviti Odluku za distribucijsko područje na kojem opskrbljuje krajnje kupce u okviru zajamčene opskrbe, prema elementima troška nabave plina i troška opskrbe plinom iz Odluke HERA-e, a prema strukturi krajnje cijene iz Priloga 2. Izmjena i dopuna Metodologije, i to najmanje sedam dana prije početka pružanja zajamčene opskrbe, kao i najmanje sedam dana prije početka idućeg tromjesečja.

Struktura i način formiranja krajnje cijene zajamčene opskrbe za krajnje kupce koji nisu kućanstvo

Kako bi krajnja cijena zajamčene opskrbe za krajnje kupce koji nisu kućanstvo u najvećoj mogućoj mjeri odražavala aktualna tržišna kretanja, čime ne bi značajno odstupala od prosječne krajnje cijene opskrbe plinom navedene kategorije krajnjih kupaca na tržištu, Izmjenama i dopunama Metodologije članak 13. se mijenja, i to na način da se:

- krajnja cijena zajamčene opskrbe sastoji od tarifne stavke za isporučenu količinu plina $Ts1_Z$ i fiksne mjesečne naknade $Ts2$,
- elementi za izračun krajnje cijene zajamčene opskrbe utvrđuju se prema *Tablici 1. Struktura krajnje cijene zajamčene opskrbe za krajnje kupce koji nisu kućanstvo* iz Priloga 2. Izmjena i dopuna Metodologije, a koja je istovjetna strukturi krajnje cijene opskrbe plinom,
- iznos tarifne stavke za isporučenu količinu plina za zajamčenu opskrbu za krajnje kupce koji nisu kućanstvo, za tarifni model TM_i , izračunava prema formuli:

$$Ts1_{Z, TM_i} = T_{nab,Z} + Ts1_{dis, TM_i} + T_{ops,Z}$$

- $T_{nab,Z}$ - trošak nabave plina za zajamčenu opskrbu određuje se prema novoj formuli, a prema cijenama terminskih ugovora „*TTF Price Assessment Quarter +1*“,
 - $Ts1_{dis, TM_i}$ - predstavlja iznos tarifne stavke za distribuiranu količinu plina za tarifni model TM_i za regulacijsku godinu t sukladno Metodologiji utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za distribuciju plina,
 - $T_{ops,Z}$ - trošak opskrbe plinom za zajamčenu opskrbu predstavlja prosjek iznosa troška opskrbe plinom određenih za sva distribucijska područja na temelju provedenog natječaja za odabir opskrbljivača u obvezi javne usluge.
- fiksna mjesečna naknada za tarifni model TM_i jednaka je fiksnoj mjesečnoj naknadi određenoj za javnu uslugu opskrbe plinom,
 - trošak nabave plina za zajamčenu opskrbu uvećava se u ovisnosti od početka aktivacije zajamčene opskrbe, i to:
 - za 10% za kalendarski mjesec u kojem je započelo pružanje zajamčene opskrbe,
 - za 20% za kalendarski mjesec koji slijedi iza mjeseca u kojem je započelo pružanje zajamčene opskrbe,
 - za 30% nakon isteka drugog kalendarskog mjeseca pružanja zajamčene opskrbe.

Trošak nabave plina za zajamčenu opskrbu za krajnje kupce koji nisu kućanstvo odražava cijenu terminskih ugovora (*futures*) na nizozemskom spot tržištu („*Title Transfer Facility*“) i predstavlja veleprodajnu komponentu u strukturi krajnje cijene zajamčene opskrbe plinom te se utvrđuje za tromjesečno razdoblje prema formuli:

$$T_{nab,Z} = \frac{\sum_{i=1}^n (TTF_i \times T_i)}{1000 \times n \times k_{NCV/GCV}}$$

Pri tome, komponenta TTF_i predstavlja aritmetičku sredinu *Bid* i *Offer* cijena terminskih ugovora „*Price Assessment Quarter +1*“ za isporuku plina u idućem tromjesečju za koje se određuje krajnja cijena zajamčene opskrbe, objavljenih u pojedinom danu tijekom prva dva mjeseca tekućeg tromjesečja, u publikaciji ICIS HEREN „*European Spot Gas Markets*”.

Radi dosljednosti regulatornog pristupa, i u dijelu zajamčene opskrbe propisuje se najlikvidnije europsko kontinentalno spot tržište TTF kao izvor podataka za utvrđivanje troška nabave plina, pri čemu se isto tržište koristi i za utvrđivanje troška nabave plina za krajnju cijenu opskrbe plinom.

Iako je dio energetske subjekata u javnoj raspravi predložio primjenu najkraćeg 'dan unaprijed' („*day-ahead*“) proizvoda kao podloge za izračun troška nabave plina za zajamčenu opskrbu, HERA smatra opravdanim usvojiti način izračuna troška nabave plina prema Prijedlogu Izmjena i dopuna Metodologije objavljenog u javnoj raspravi.

Naime, uzimajući u obzir povijesni trend kretanja i odnos cijena *forward* i *day-ahead* proizvoda, kao i poremećaje u istom odnosu tijekom druge polovice 2021. godine, kada je zabilježen kontinuirani rast cijena svih proizvoda kroz nekoliko mjeseci, a imajući u vidu korekciju cijena u dosadašnjem dijelu 2022. godine te utvrđeno dodatno uvećanje troška nabave za krajnjeg kupca koji nije kućanstvo u ovisnosti o vremenu korištenja zajamčene opskrbe, ocjenjuje se da propisana formula referentnije ukazuje na očekivana kretanja cijena u narednom razdoblju. Ujedno, korištenjem šireg vremenskog raspona trgovanja (dva mjeseca trgovanja za sljedeće tromjesečje) umanjuje se utjecaj eventualnih većih oscilacija u trgovanju, dok se trošak nabave utvrđuje za naredno tromjesečno razdoblje.

Nadalje, Izmjenama i dopunama Metodologije, za **trošak opskrbe plinom** za zajamčenu opskrbu propisuje se primjena prosjeka iznosa troška opskrbe plinom određenih za sva distribucijska područja na temelju provedenog natječaja za odabir opskrbljivača u obvezi javne usluge.

Kao rezultat provedenog javnog natječaja za odabir opskrbljivača u obvezi javne usluge opskrbe plinom za razdoblje od 1. travnja 2021. do 30. rujna 2024., prosjek iznosa troška opskrbe plinom određenih za sva distribucijska područja u iznosu od **0,0593 kn/kWh** bit će sastavna komponenta krajnje cijene zajamčene opskrbe za krajnje kupce koji nisu kućanstvo.

Način formiranja krajnje cijene zajamčene opskrbe za ožujak 2022.

Kako bi krajnja cijena zajamčene opskrbe u prijelaznom razdoblju od donošenja Izmjena i dopuna Metodologije, a koje je kraće od redovnog tromjesečnog razdoblja, odnosno **u razdoblju od 1. do 31. ožujka 2022.**, odražavala aktualna kretanja na tržištu plina, prijelaznim i završnim odredbama iznimno se za utvrđivanje troška nabave plina za zajamčenu opskrbu propisuje primjena cijene *forward* proizvoda za mjesec unaprijed, odnosno „*Price Assessment March 2022*“, za objavljene dane trgovanja u razdoblju od 1. do 15. veljače 2022.

Dodatno, utvrđuje se donošenje Odluke za ožujak 2022. u roku od tri dana od dana stupanja na snagu Izmjena i dopuna Metodologije.